

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **O. S.**, zast. Mgr. Oksanou Rizak, advokátkou se sídlem 28. pluku 128/12, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 4. 2017, č. j. OAM-62/LE-BE01-BE02-PS-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2017, č. j. 44 A 18/2017 – 18,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni Mgr. Oksaně Rizak, advokátce se sídlem 28. pluku 128/12, Praha 1, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému tamtéž. Žalovaný jím rozhodl o zajištění stěžovatelky v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatelka byla rozhodnutím žalovaného „přezajištěna“ z režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů,

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Původně byla zajištěna za účelem správního vyhoštění podle § 124 tohoto zákona, v době zajištění však podala žádost o mezinárodní ochranu. Žalovaný dospěl k závěru, že důvodem žádosti byla pouze snaha vyhnout se, případně pozdržet správní vyhoštění, proto stěžovatelku zajistil podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[3] Krajský soud jeho důvodům přisvědčil. Neshledal důvodnou námitku stěžovatelky, že žalovaný dostatečně nezdůvodnil nemožnost využití zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu a že je tak napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Zdůraznil, že rozhodnutí je třeba vnímat jako jeden celek. Z odůvodnění je zřejmý závěr žalovaného, že zvláštní opatření nebylo možné využít proto, že stěžovatelka v minulosti nerespektovala povinnost vycestovat z území České republiky, prokazovala se dokladem na falešnou identitu a dokladem padělaným, vykonávala na území České republiky pracovní činnost bez příslušného povolení a nejméně od 30. 10. 2010 zde pobývala bez platného víza.

[4] Skutečnost, že neměla na území stálou adresu, nebyla pro posouzení věci rozhodující. Není ani pravda, že žalovaný konstatoval, že stěžovatelka nemá možnost si stálou adresu obstarat. Uvedl jen to, že ji v době vydání rozhodnutí neměla. Z tohoto důvodu nemohl být relevantní doklad o zajištění ubytování ze dne 6. 4. 2017, který připojila k žalobě.

[5] S věcným posouzením žalovaného se krajský soud ztotožnil. Vycházel z toho, že účelem zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je zabránit zneužití řízení o mezinárodní ochraně a že souvislost s předchozím řízením o správním vyhoštění je zde zjevná. V případě stěžovatelky nemohla být zvláštní opatření účinná, neboť nebylo možné předpokládat, že by spolupracovala se státními orgány.

II. Obsah kasační stížnosti

[6] Důvody stěžovatelčiny kasační stížnosti jsou dle svého obsahu podřaditelné pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Namítá, že krajský soud se dostatečně nevypořádal s námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, jelikož pouze rekapituloval tvrzení žalovaného.

[8] Dále brojí proti tomu, že krajský soud nezohlednil předložené potvrzení o ubytování. Ještě před vydáním napadeného rozhodnutí uváděla, že má na území České republiky bratra, který zde má povolený trvalý pobyt, a pevné rodinné vazby, proto je osobou, která jí zaručí jak stálou adresu, tak její účast na řízení o mezinárodní ochraně. Potvrzením tedy pouze dokládala již dříve tvrzenou skutečnost.

[9] Krajský soud dle jejího názoru nevzal v potaz, že na území České republiky pobývala nelegálně pouze proto, aby si vydělala na živobytí, nikoli aby páchala trestnou činnost nebo sledovala jiný nebezpečný účel či pohrdala českými orgány. Závěr, že s nimi nebude spolupracovat, proto není řádně odůvodněný. Pouhý odkaz na obsah soudního spisu nemohl být dostatečný.

pokračování

[10] Konečně uvádí, že jí ve správním řízení nebylo umožněno jednat v rodném jazyce, proto krajský soud nemohl vycházet pouze ze spisového materiálu, ale měl nařídit jednání a zajistit stěžovatelce tlumočníka.

[11] Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak napadený rozsudek, tak rozhodnutí žalovaného a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že absence stálé adresy na území České republiky nebyla jediným ani rozhodujícím důvodem pro jeho rozhodnutí. Setrval na důvodech, pro které uzavřel, že v případě stěžovatelky nebylo možné využít zvláštní opatření.

[13] K námitce nemožnosti jednat v mateřském jazyce uvedl, že stěžovatelka tlumočnicka nepožadovala a se správním orgánem komunikovala v češtině. V žalobě pak uvedla, že souhlasí s projednáním věci bez nařízení jednání.

[14] Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[15] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je zastoupena advokátkou (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu rozsudku krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Přezkumem rozsudku v tomto rozsahu dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[16] V projednávané věci není sporný skutkový stav. Stěžovatelce bylo již v roce 2010 uloženo správní vyhoštění a bylo rozhodnuto, že jí nelze umožnit vstup na území po dobu dvou let (rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Praha, ze dne 4. 3. 2010, č. j. CPPH-3981/ČJ-2010-004003). Na Ukrajinu odcestovala, ale změnila si tam jméno a ještě v říjnu roku 2010 přijela zpět do České republiky na nově vystavené maďarské turistické vízum. Od té doby zde pobývala nelegálně. V roce 2015 si za úplatek obstarala občanský průkaz Rumunska na jméno A. C., aby zde mohla pracovat. Zajištěna byla po kontrole provedené dne 26. 3. 2017 v zázemí restaurace, kde pracovala jako pomocná kuchařka (rozhodnutí Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 28. 3. 2017, č. j. KRPA-110997-15/ČJ-2017-000022). Dne 28. 3. 2017 jí bylo uloženo správní vyhoštění s dobou zákazu vstupu na území v délce čtyř let (rozhodnutí Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 28. 3. 2017, č. j. KRPA-110997-23/ČJ-2017-000022). V době svého zajištění, konkrétně dne 31. 3. 2017, požádala o mezinárodní ochranu. V návaznosti na to žalovaný vydal napadené rozhodnutí.

[17] Relevantní právní úpravu obsahuje § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, podle kterého *[m]inisterstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li*

účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

[18] Zajištění žadatele o mezinárodní ochranu podle tohoto ustanovení je tedy vázáno na čtyři podmínky: (i.) žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána v zařízení pro zajištění cizinců, (ii.) existují oprávněné důvody domnívat se, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění (nebo vydání, předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny), nebo je pozdržet, (iii.) žadatel mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, (iv.) nelze účinně uplatnit zvláštní opatření.

[19] V projednávané věci není sporné naplnění prvních tří podmínek. Stěžovatelka brojí pouze proti tomu, že v jejím případě nebylo využito zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu. Podle jeho odst. 1 a 2: *[z]vláštním opatřením se rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené. Ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.*

[20] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Vlastní přezkum rozhodnutí krajského soudu je totiž možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní soud přihlíží i bez námítky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Veškerá výše uvedená kritéria napadený rozsudek splňuje. Krajský soud se velmi pečlivě zabýval všemi žalobními námitkami. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o dostatečné odůvodnění, ze kterého je zcela zřejmé, proč soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[21] Stěžovatelka dovozuje nepřezkoumatelnost rozsudku na základě tvrzení, že krajský soud nedostatečně vypořádal námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. Soud se však tímto žalobním bodem zabýval, a to na str. 4 napadeného rozsudku. Jeho odůvodnění bylo zcela dostatečné, neboť v něm pečlivě a srozumitelně vysvětlil, proč stěžovatelčina žalobní námitka nebyla důvodná. Odkázal na jednotlivé části napadeného rozhodnutí a popsal, kde se žalovaný zabýval otázkami, k nimž bylo potřeba se vyjádřit. Stěžovatelka se nesprávně domnívá, že takový postup nebyl vypořádáním její námítky. Ideální reakcí na námitku, že určitá problematika nebyla v napadeném rozhodnutí řešena, je totiž právě odkaz na konkrétní část odůvodnění, kde se tak stalo.

[22] K věcným námitkám Nejvyšší správní soud předesílá, že uložení zvláštního opatření namísto zajištění je možné pouze tehdy, pokud by tímto postupem nedošlo ke zmaření jeho účelu. Obecně jím je zabezpečení účasti žadatele na řízení o udělení mezinárodní

pokračování

ochrany, zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je však specifické. Směřuje totiž především k zabezpečení dostupnosti žadatele pro případný výkon rozhodnutí o vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu pro případ, že by se tato rozhodnutí stala vykonatelná v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Při posouzení účinnosti zvláštního opatření ukládaného v těchto případech je proto namístě zohlednit pobytovou historii žadatele o mezinárodní ochranu, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 – 48).

[23] Žalovaný správní orgán a krajský soud tedy postupovaly správně, pokud pobytovou historii stěžovatelky zohlednily. Nejvyšší správní soud souhlasí s jejich závěrem, že se lze důvodně domnívat, že stěžovatelka by v případě uložení zvláštního opatření udělala vše pro to, aby unikla dohledu správních orgánů a na území České republiky mohla nadále nelegálně pobývat. V minulosti nerespektovala zákaz vstupu na území a krátce po té, co vycestovala na Ukrajinu, se vrátila na základě turistického víza vydaného na nové jméno. Od roku 2010 zde pobývala nelegálně. V roce 2015 si obstarala rumunský doklad totožnosti a pobývala zde pod falešnou identitou, aby zde mohla pracovat. Za těchto okolností skutečně nelze předpokládat, že by při uložení zvláštního opatření se správními orgány spolupracovala a nevyužila by možnosti k podobnému nezákonnému postupu, jaký volila doposud.

[24] V této souvislosti Nejvyšší správní soud podotýká, že není pravdivé tvrzení stěžovatelky, že by krajský soud svůj závěr odůvodnil pouze odkazem na obsah soudního spisu. Vycházel totiž ze všech výše uvedených skutečností, viz zejména str. 5 odst. 1 napadeného rozsudku.

[25] Stěžovatelka dále namítala, že krajský soud nezohlednil důvody, kterými bylo její počínání vedeno. Upozornila, že jimi byla snaha obstarat si prostředky na živobytí, nikoli páčání trestné činnosti nebo jiný veřejně nebezpečný účel. Argumentuje však zavádějícím způsobem. Krajský soud nikdy nevycházel z toho, že by motivace stěžovatelky k nelegálnímu pobytu na území byla tohoto ražení. Pouze konstatoval, že veřejný pořádek narušovala a nedostatek respektu k českým orgánům prokázala tím, že zde nelegálně pobývala a že si za tímto účelem změnila jméno a později se prokazovala falešnou identitou. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud zcela ztotožnil, jak bylo popsáno výše. Motivace stěžovatelky k těmto krokům nebyla pro projednávanou věc relevantní.

[26] Nejvyšší správní soud také ve shodě se žalovaným a krajským soudem opakuje, že nebylo rozhodující, zda stěžovatelka měla nebo neměla na území obstarané ubytování a stálou adresu. Udělení zvláštního opatření by vždy bylo vyloučeno z výše uvedených důvodů. Na posouzení její věci proto nemohlo mít žádný vliv předložené potvrzení o ubytování ani jakákoli další argumentace, kterou v této souvislosti prezentovala. Soud se jí proto dále nezabýval.

[27] Námitku, dle které žalovaný nezajistil stěžovatelce možnost jednat ve správním řízení ve svém jazyce (nezajistil tlumočníka), neposuzoval proto, že stěžovatelka ji nepřipustně uplatnila až v řízení o kasační stížnosti, přestože tak mohla učinit již v řízení před krajským soudem (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[28] Vzhledem k tomu, že v řízení před krajským soudem nenamítala, že jí žalovaný neumožnil jednat v rodném jazyce, nemohla být opodstatněná ani výtku, že krajský soud k tomuto tvrzení nepřihlédl a nenařídil z tohoto důvodu jednání. Stěžovatelka navíc v žalobě uvedla, že souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Její námitka proto nebyla důvodná a za popsanych okolností navíc působí účelově.

V. Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlídnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[30] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nevznikly, právo na náhradu nákladů řízení proto také nemá.

[31] Stěžovatelce byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2017, č. j. 9 Azs 158/2017 – 26, ustanovena zástupkyní pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Oksana Rizak, advokátka se sídlem 28. pluku 128/12, Praha 1. Podle § 35 odst. 8, věty první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[32] Ustanovená zástupkyně učinila v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání ve věci samé – podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)]. Za jeden úkon právní služby zástupkyni stěžovatelky náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celková výše odměny ustanovené zástupkyně tak činí 3 400 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

[33] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že zástupkyni stěžovatelky nepřiznal odměnu za úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení, neboť v případě ustanoveného zástupce je součástí tohoto úkonu první porada s klientem [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu]. Ta nebyla zástupkyní tvrzena ani doložena.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. srpna 2017

JUDr. Radan Malík
předseda senátu

